

natsionalnoi bezpeky Ukrainy [Effective pre-trial investigation as element of national security of Ukraine]. *Mizhnarodna ta natsionalna bezpeka: teoretychni i prykladni aspekty: materialy V Mizhnar. naukovoprakt. konf. Dnipro* : DDUVS, pp. 332–334. [in Ukr.].

16. Chernobaiev, S. (2020) *Povnovazhennia slidchoho pid chas dosudovoho rozsliduvannia* [Investigator's powers during pre-trial investigation] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.09 / Natsionalnyi yurydychnyi universytet im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv, 242 p. [in Ukr.].

ABSTRACT

Anatoliy Shiyan, Uliana Shemet. Features of development and formation institute of inquiry in Ukraine. An overview of the emergence and functioning of the institution of inquiry in separate historical periods of social development was carried out. The stages of the evolutionary path of the pre-trial investigation in the criminal process of Ukraine are defined. The article formulates the goal of implementing a simplified procedure for pre-trial investigation of criminal misdemeanors.

The modern form of pre-trial investigation has been studied. It was concluded that the assignment of the most numerous component of criminal justice to the category of criminal misdemeanors, the simplification of the procedure of their investigation and the introduction of a new procedural person (investigator) was carried out within the framework of the concept of reforming the criminal justice of Ukraine, aimed at weakening the state's criminal-legal repression. It is noted that this contributes to the effective functioning of the system as a whole, to reduce the burden on investigators and increase the quality of their work in the investigation of serious and especially serious crimes, to speed up the investigation and trial of criminal offenses. The article defines topical issues of increasing the effectiveness of inquiry. It was found that the development of theoretical and practical ways of introducing a simplified procedure for the pre-trial investigation of criminal misdemeanors into the criminal justice system will contribute to the improvement of the procedural form of proceedings regarding criminal misdemeanors.

Keywords: *investigator, pre-trial investigation, institution of inquiry, criminal misdemeanors, criminal procedure.*

УДК 343.1

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-2-364-370

**Наталія
ШУМСЬКА (РЕЗЦОВА)©**

викладач

*(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)*

ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ, ЯКА ПІДОЗРЮЄТЬСЯ У ВЧИНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ЯК СПОСІБ ПРАВОМІРНОГО ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ

У науковій статті розглянуто особливості затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення. Також звернено увагу на трансформації положень про затримання в умовах воєнного стану. Із початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України чинний Кримінальний процесуальний кодекс зазнав чимало змін і доповнень, що обумовлено певною специфікою воєнного стану та вчиненням процесуальних дій в його межах. Ці зміни і доповнення стосуються трансформації різних інститутів кримінального процесу, зокрема інституту затримання особи. Проаналізовано нормативно-правові акти, якими регламентується захист права на свободу та особисту недоторканність. Надано увагу на численні теоретико-прикладні дослідження в цій царині. Також проаналізовано американське законодавство про здійснення затримання та акцентовано на ключових аспектах.

Ключові слова: *затримання уповноваженою службовою особою, воєнний стан, арешт, право на свободу та особисту недоторканність.*

Постановка проблеми. Відповідно до ст. 3 Конституції України «людина, її життя, здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю» [1]. Із запровадженням в Україні 24 лютого 2022 року

© Н. Шумська (Резцова), 2023

ORCID iD : <https://orcid.org/0000-0002-4108-4699>

rezcovanat071010@gmail.com

воєнного стану у зв'язку із військовою агресією російської федерації було внесено низку суттєвих змін у чималу кількість розділів Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК України). Дослідження інституту запобіжних заходів, зокрема тимчасових запобіжних заходів, як-от: затримання уповноваженою службовою особою відповідно до ст. 208 КПК України, має виняткове значення для кримінального процесуального законодавства. Розкриття сутності процесуального порядку затримання є складним та суперечливим, оскільки розглядуваний інститут зазнав деяких змін в умовах воєнного стану, які стали предметом теоретичної дискусії.

Розгортання військової агресії російською федерацією проти України у правовому полі стало детермінантою численних змін до чинних нормативно-правових актів, зокрема КПК України. Треба зауважити, що гібридна війна з 2014 року, а після 24 лютого 2022 року повномасштабне воєнне вторгнення на територію суверенної держави стало каталізатором значних змін у всіх, без винятку, сферах життєдіяльності. Крім того, внесено зміни також до проведення певних процедур або застосування заходів у межах досудового розслідування. Сьогодні практичним працівникам треба звернути увагу на аналіз і врахування змін до кримінального процесуального законодавства з метою реалізації завдань кримінального процесу. Варто наголосити, що будь-які трансформації до досліджуваної нами галузі права здійснюються із врахуванням можливості реалізації завдань кримінального провадження, передбачених ст. 2 КПК України [1]. Також ми переконані, що важливим моментом є і залишається дослідження міжнародного досвіду та вивчення особливостей здійснення затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, закордонними колегами.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Дослідженню проблематики здійснення затримання присвятили свої праці Є. Дояр, Д. Лазарева, Ю. Лук'яненко, О. Татаров, В. Фаринник, Ю. Янович тощо.

Мета статті – розглянути затримання в умовах воєнного стану у розрізі практичного аспекту.

Виклад основного матеріалу. Затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, є найбільш дієвим та ефективним тимчасовим запобіжним заходом, оскільки воно створює можливості для здійснення належного досудового розслідування. Це зумовлено тим, що особа, яка ймовірно вчинила кримінальне правопорушення, під загрозою притягнення до кримінальної відповідальності може ухвалити хибне рішення переховуватися від правоохоронного органу, часто не розуміючи негативні наслідки своїх дій. Зважаючи на це, законодавцем сформульовано положення у КПК України про захід, який фактично блокує зможу підозрюваного протидіяти нормальному перебігу досудового розслідування. Зважаючи на чинні положення кодифікованого процесуального закону, можна стверджувати про те, що у ст. 209 КПК України чітко визначено момент, з якого цей запобіжний захід набуває чинності: «Особа є затриманою з моменту, коли вона силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою» [1]. Для всіх видів затримання, передбачених чинним КПК України, момент затримання особи є аналогічним, про що повинен пам'ятати кожен практичний працівник під час здійснення затримання особи. При цьому в КПК України не передбачено тлумачення термінології «затримання особи».

На нашу думку, доцільним буде звернутися до найбільш нових наукових пошуків українських дослідників в цій царині, аналізуючи, що саме вони відносять до категорії «затримання». В переважній більшості досліджень українських дослідників акцентовано на тому, що затримання як тимчасовий запобіжний захід, який тимчасово обмежує право на свободу та особисту недоторканність особи, потребує здійснення належного судового контролю, який означає звернення до міжнародних стандартів у сфері дотримання прав людини та громадянина. Для того щоб належним чином оцінити якість дотримання прав і свобод затриманої особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, доцільно звертатися до міжнародного досвіду та здійснення його аналізу на фоні тих якісних показників дотримання прав і свобод людини та громадянина.

У межах наукової статті ми здійснили спробу звернутися до наукової позиції Л. Лобойка, який досить справедливо зазначає, що в демократичних державах процедура затримання особи з метою приводу або взагалі затримання особи, яка підозрюється у

вчиненні кримінального правопорушення, є досить поширеною та створеною за давніх часів [2, с. 122]. Про це можна судити з нормативної структури інституту затримання та здійснення окремих процедур. Крім того, в багатьох нормативних системах закладено положення про те, що затриманий повинен невідкладно доставлятися судді для вирішення питання про правомірність обмеження права на свободу та особисту недоторканність. Зазначений алгоритм є досить поширеним в Сполучених Штатах Америки (далі – США), в Конституції яких закладено імперативне положення, що особа доставляється до судді для того, щоб мати змогу заявити власні претензії та заперечення, пояснити обставини події, за яких відбулося обмеження певних прав і свобод людини та громадянина. Йдеться про здійснення негайного судового контролю після кримінального процесуального затримання. Це можна розглядати як превентивний механізм з метою запобігання масовим необґрунтованим порушенням прав особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення. Звертаємо увагу саме на дієслово «підозрюється», адже в цьому випадку звертається увага на принцип презумпції невинуватості, оскільки особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення доти, доки її вину не буде доведено у встановленому законом порядку, а тому будь-яке затримання повинно бути здійснене з урахуванням всіх супутніх обставин та того, що особа лише підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення. На це необхідно зважати практичним працівникам, які вважають, що за сукупності певних факторів особу можна обґрунтовано підозрювати, існують певні ризики, саме тому впливає необхідність у здійсненні затримання шляхом обмеження права на свободу та особисту недоторканність.

У положеннях КПК України затримання охарактеризовано темпорально. Відповідно до ст. 12 КПК України: «Кожен, кого затримано через підозру або обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення або інакше позбавлено свободи, повинен бути в найкоротший строк доставлений до слідчого судді для вирішення питання про законність та обґрунтованість його затримання, іншого позбавлення свободи та подальшого тримання. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого судового рішення про тримання під вартою» [1]. Із викладеного прослідковуємо кореляцію із міжнародним правом та міжнародними стандартами у сфері дотримання прав людини.

Також ми звернулися до пошуків В. Фаринника та Д. Мірковця, які наголошують на аналізі ризиків, адже затримання повинно бути здійснено за наявності певних ризиків, які полягають в тому, що особа може переховуватися від органу досудового розслідування або продовжити вчинення кримінального правопорушення, а також знищити або переховувати речові докази, тобто ті предмети, на яких можуть бути збережені сліди кримінального правопорушення [3, с. 193–194]. Практика вказує на те, що затримання особи повсякчас відбувається для вирішення питання про причетність особи до вчинення кримінального правопорушення або застосування одного із запобіжних заходів, зважаючи на наявні ризики і санкцію, яка передбачена за вчинення конкретного кримінального правопорушення.

Останнім часом міжнародна практика в такий спосіб вирішує ці питання: затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, не є цілком виправданим, коли воно здійснюється для встановлення анкетних даних особи або її місцезнаходження у випадку, якщо вони відомі органу досудового розслідування. Отже, йдеться про об'єктивізацію будь-якого обмеження права на свободу та особисту недоторканність, що полягає у визначенні наявності ризиків, які загрожуватимуть ефективному здійсненню досудового розслідування. Коли йдеться про загрозу поставлених цілей, тоді є необхідність в обмеженні прав особи шляхом її затримання. При цьому відповідно до українського законодавства граничний строк затримання особи в кримінальному процесі становить 72 години, однак доречно звернути увагу також на те, що саме затримання, хоча і триває 72 години, однак якщо вирішується питання про застосування певного запобіжного заходу, зважаючи відповідно на аналіз наявних і слідчих матеріалів кримінального провадження, то строк зменшено до 60 годин, адже протягом цього строку затримана особа повинна бути доставлена до слідчого судді для вирішення конкретного процесуального питання. Тож законодавцем скорочено строк для ухвалення слідчим певних важливих рішень у межах кримінального провадження та здійснення аналізу матеріалів для того, щоб належним чином викласти та структурувати

процесуальні документи.

Наголосимо також на тому, що слідчий у межах ухвалення низки процесуальних рішень обмежений в часі, що вимагає від нього максимальної концентрації на зібраному фактичному матеріалі, адже застосування запобіжного заходу знаходиться в полі зору механізмів судового контролю, і, відповідно, слідчий суддя повинен оцінити достатність та повноту викладених у клопотанні аргументів для ухвалення законного рішення в межах конкретного кримінального провадження [4, с. 506–507].

У межах наукових пошуків в тематиці затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, Г. Тетерятник зазначає, що в умовах воєнного стану положення про затримання зазнали численних трансформацій, які полягають у видозміні процедур та темпоральних аспектів. Авторка зазначає, що ч. 1 ст. 615 КПК України передбачає декілька нових компонентів інституту затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, а саме: розширення підстав затримання особи без ухвали слідчого судді, за винятком дотримання положень ст. 208 КПК України, оскільки у ст. 208 КПК України визначено виняткові випадки затримання особи без ухвали слідчого судді, суду уповноваженою службовою особою, серед яких:

1) якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення;

2) якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, в тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин;

3) якщо є обґрунтовані підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого корупційного злочину, віднесеного законом до підслідності Національного антикорупційного бюро України;

4) якщо є обґрунтовані підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні злочину, передбаченого ст. ст. 255, 255-1, 255-2 Кримінального кодексу України» [1]. Треба зауважити, що в межах нових положень передбачено делегування повноважень слідчого судді прокурору з метою належної організації досудового розслідування, оперативного реагування на систему подій, які відбуваються в кримінальному провадженні. При цьому в умовах воєнного стану українськими дослідниками проведено чимало досліджень на тематику нововведень до інституту затримання. Ми проаналізували наукові статті Г. Тетерятник, В. Рогальської, Т. Фоміної тощо та зробили висновок, що означені новели не підтримані науковцями в повному обсязі, оскільки суперечать певним чином нормативно-правовим актам у сфері захисту та дотримання прав і свобод людини [5, с. 66; 6, с. 85–87].

Коментуючи наведене процесуальне положення, В. Рогальська наголошує, що вимоги ч. 7 ст. 615 КПК України (розширення строку, який на цей момент з 216 годин скорочено до 48 годин) не узгоджувалися з положеннями 2 ст. 211 та п. 3 ч. 3 ст. 212 КПК України, в яких також передбачається вимога негайного звільнення затриманої особи, проте не через сімдесят дві години, а через шістдесят і за умови – якщо упродовж визначеного строку затриману особу не було доставлено до суду для розгляду клопотання про обрання стосовно неї запобіжного заходу [7, с. 23]. Ми підтримуємо цю позицію автора дослідження щодо аналізу окремих положень інституту затримання, оскільки у ст. 615 КПК України доцільно врегулювати усі питання звільнення затриманої особи. Тож підлягає унормуванню процедура звільнення затриманої особи у зв'язку із: закінченням максимальних строків обмеження свободи; недоставлянням затриманої особи у визначений термін до суб'єкта, який вирішуватиме питання про застосування запобіжного заходу [8, с. 418; 9].

У своїх дослідженнях Т. Фоміна та В. Рогальська зазначають, що «затримувати особу в умовах воєнного стану, як і в мирний час, має право уповноважена службова особа. У положеннях ч. 6 ст. 191, ч. 3 ст. 207 КПК України закріплено, що уповноважена службова особа – це особа, якій законом надано право здійснювати затримання. Отже, єдиним нормативним критерієм віднесення осіб до числа уповноважених є те, що закон надає таким особам право здійснювати затримання» [1; 10, с. 373]. Ми цілком погоджуємося з цією позицією законодавця, оскільки у всіх випадках, крім здійснення законного затримання, необхідно звертати увагу на те, що особа, яка його здійснює, повинна мати для цього спеціальні повноваження.

У межах цього дослідження ми схилюємося до того, що найбільш цікавим варіантом буде звернутися до міжнародного досвіду здійснення затримання, зокрема це стосується США та їх чинного законодавства. Серед останніх новел четверта поправка, яку досить добре розтлумачив Верховний суд США, що формує основу для конституційних стандартів щодо затримання та арешту. Тимчасом як статuti штатів визначають повноваження поліції здійснювати арешт з або без ордеру, ці статuti не можуть суперечити правам, гарантованим конституцією. Арешт може бути визначений як взяття, захоплення або затримання іншої особи шляхом будь-якої дії, яка вказує на намір взяти особу під варту та піддає її під контроль особи, яка здійснює арешт. Статuti штатів передбачають право офіцерів поліції здійснювати арешти за ордером. Щоб ордер на арешт був дійсним, він має бути підтверджений обґрунтованими підставами, у ньому має бути описано особу, яка підлягає арешту, і характер правопорушення, мають бути вказані виконавці та має бути виданий на ім'я держави та підписаний неупередженим службовцем суду, відповідно до термінології тлумачення. Зокрема, прослідковуємо паралель, що отримання ордеру на арешт в США є фактично ухвалою на здійснення затримання з метою приводу, що регламентовано у відповідних положеннях КПК України. Нашу увагу привернула більш значуща деталь, яка полягає в тому, що процедура отримання ордеру на затримання в США більш проста, ніж в Україні, оскільки фактично не містить обсягу бюрократичної складової [11]. На нашу думку, з метою організації ефективного досудового розслідування, необхідно розуміти, що процедури отримання дозволів на затримання, як в нашому випадку затримання з метою приводу, повинні бути більш гнучкими та не передбачати надскладної паперової надбудови, як це сконструйовано в рамках українського кримінального процесу.

Треба зважати на те, що за результатами дослідження законодавчих положень США та України, ми зробили висновок про те, що вони досить суміжні та корелюють між собою, що свідчить про високий рівень сприйняття українським законодавцем світових стандартів, адже, як і в Україні, поліцейські США в деяких випадках можуть заарештувати без ордеру. Загалом поліцейські можуть заарештовувати без ордеру, якщо у них є достатні підстави вважати, що було вчинено злочин і особа, яку потрібно заарештувати, його вчинила. Є тенденція поширювати це повноваження у випадках вчинення кримінальних проступків також. Офіцери можуть увійти в будинок підозрюваного для виконання ордеру, але не можуть увійти в будинок третьої особи без добровільної згоди, ордеру на обшук або за наявності невідкладних обставин. У деяких випадках, передбачених законодавством США замість арешту може бути видано судові рішення або повістка. Суди також визнали досить аргументованим і необхідним повноваження поліції переслідувати осіб, які вчинили порушення, якщо переслідування відбувається без необґрунтованих перерв [12].

Висновки. Затримання, як значна і важлива частинка інституту заходів забезпечення кримінального провадження, досліджується у розрізі багатьох теоретико-прикладних досліджень. Практика вказує на те, що затримання особи повсякчас відбувається для вирішення питання про причетність особи до вчинення кримінального правопорушення або застосування одного із запобіжних заходів, зважаючи на наявні ризики і санкцію, яка передбачена за вчинення конкретного кримінального правопорушення. Останнім часом міжнародна практика так вирішує ці питання: затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, не є цілком виправданим, коли воно здійснюється для встановлення анкетних даних особи або її місцезнаходження у випадку, якщо вони відомі органу досудового розслідування. Отже, йдеться про об'єктивізацію будь-якого обмеження права на свободу та особисту недоторканність, що полягає у визначенні наявності ризиків, які загрожуватимуть ефективному здійсненню досудового розслідування. Коли йдеться про загрозу поставлених цілей, тоді є необхідність в обмеженні прав особи шляхом її затримання. Крім того, нами розглянуто особливості здійснення затримання в США, однак супутньо встановлено, що законодавство США і ті підстави, за якими поліцейськими може бути затримана особа, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, тісно корелюють між собою. Питання тільки в тому, що в українському законодавстві наявні бюрократичні механізми, які впливають на якість та ефективність досудового розслідування.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України в редакції від 28.04.2023 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
2. Лазарева Д. В. Затримання уповноваженою службовою особою у кримінальному процесі України : монографія. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 188 с.
3. Фаринник В., Мірковець Д. Затримання особи в новому Кримінальному процесуальному кодексі України: окремі питання відповідності міжнародним стандартам і практиці Європейського суду з прав людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 6. С. 192–196.
4. Тетерятник Г. К., Цехан Д. М. Затримання за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення: окремі питання нормативно-правового регулювання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 505–507.
5. Плахотнік О. В., Краснова О. К. Законне затримання у кримінальному процесі України. *Вісник кримінального судочинства*. 2018. № 4. С. 63–70.
6. Тетерятник Г. К. Превентивне затримання: питання нормативної регламентації. *Вісник кримінального судочинства*. 2020. № 3–4. С. 80–91.
7. Гловук І., Тетерятник Г., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції чи заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації та/або інших держав проти України: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України. Електронне видання. Львів-Одеса, 2022. Станом на 25 березня 2022. 31 с.
8. Лоскутов Т. О. Правове регулювання кримінального процесуального затримання в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія : Право*. 2022. Вип. 20. С. 417–423.
9. Лоскутов Т. О. Проблеми затримання особи за підозрою у скоєнні злочину. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. № 57. Т. 2. С. 97–101.
10. Фоміна Т., Рогальська В. Затримання особи в умовах воєнного стану: підстави та уповноважені службові особи на здійснення. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2022. Вип. 11. С. 371–376.
11. John C Klotter. Law of Arrest. From Legal Guide for Police: Constitutional Issues, 1989. P. 35–37. 1989. URL: <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/law-arrest-legal-guide-police-constitutional-issues-p-35-37-1989>.
12. Arrest. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/topic/arrest>.
13. Arrest. Legal information Institute. URL: <https://www.law.cornell.edu/wex/arrest>.

Надійшла до редакції 01.06.2023

References

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine] : Zakon Ukrainy v redaktsii vid 28.04.2023 r. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. [in Ukr].
2. Lazareva, D. V. (2018) Zatyrmannia upovnovazhenoiu sluzhbovoiu osoboio u kryminalnomu protsesi Ukrainy [Detention by an authorized official in the criminal process of Ukraine] : monohrafiia. Dnipro : Dnipropetr. derzh. un-t vnutr. sprav, 188 p. [in Ukr].
3. Farynnyk, V., Mirkovets, D. (2017) Zatyrmannia osoby v novomu Kryminalnomu protsesualnomu kodeksi Ukrainy: okremi pytannia vidpovidnosti mizhnarodnym standartam i praktytisi Yevropeiskoho sudu z prav liudyny [Detention of a person in the new Criminal Procedure Code of Ukraine: certain issues of compliance with international standards and the practice of the European Court of Human Rights]. *Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo*. № 6, pp. 192–196. [in Ukr].
4. Teteriatnyk, H. K., Tsekhan, D. M. (2020) Zatyrmannia za pidozroiu u vchynenni kryminalnoho pravoporushennia: okremi pytannia normatyvno-pravovoho rehuliuвання [Detention of a person in the new Criminal Procedure Code of Ukraine: certain issues of compliance with international standards and the practice of the European Court of Human Rights]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, issue 11, pp. 505–507. [in Ukr].
5. Plakhotnik, O. V., Krasnova O. K. (2018) Zakonne zatyrmannia u kryminalnomu protsesi Ukrainy [Lawful detention in the criminal process of Ukraine]. *Visnyk kryminalnoho sudochynstva*. № 4, pp. 63–70. [in Ukr].
6. Teteriatnyk, H. K. (2020) Preventyvne zatyrmannia: pytannia normatyvnoi rehlementatsii [Preventive detention: the issue of normative regulation]. *Visnyk kryminalnoho sudochynstva*. № 3–4, pp. 80–91. [in Ukr].
7. Hloviuk, I., Teteriatnyk, H., Rohalska, V., Zavtur, V. (2022) Osoblyvyi rezhym dosudovoho rozsliduvannia, sudovoho rozghliadu v umovakh voiennoho, nadzvychainoho stanu abo u raioni provedennia antyterrorystychnoi operatsii chy zakhodiv iz zabezpechennia natsionalnoi bezpeky i oborony, vidsichi i strymuvannia zbroinoi ahresii rosiiskoi federatsii ta/abo inshykh derzhav proty

Ukrainy: naukovo-praktychnyi komentar Rozdil IX-1 Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy [Special regime of pre-trial investigation, trial in conditions of martial law, state of emergency or in the area of anti-terrorist operation or measures to ensure national security and defense, repel and deter armed aggression of the Russian Federation and/or other states against Ukraine: scientific and practical commentary on Section IX- 1 of the Criminal Procedure Code of Ukraine]. Elektronne vydannia. Lviv-Odesa, Stanom na 25 bereznia 2022. 31 p. [in Ukr].

8. Loskutov, T. O. (2022) Pravove rehuliuвання kryminalnoho protsesualnoho zatrymannya v umovakh voiennoho stanu [Legal regulation of criminal procedural detention under martial law]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Serii : Pravo*. Issue 20, pp. 417–423. [in Ukr].

9. Loskutov, T. O. (2019) Problemy zatrymannya osoby za pidozroi u skoienni zlochyynu [Problems of detaining a person on suspicion of committing a crime]. *Naukovyi visnyk uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. № 57, vol. 2, pp. 97–101. [in Ukr].

10. Fomina, T., Rohalska, V. (2022) Zatrymannya osoby v umovakh voiennoho stanu: pidstavy ta upovnovazheni sluzhbovi osoby na zdiisnennia [Detention of a person under martial law: grounds and authorized officials for implementation]. *Elektronne naukove vydannia «Analitychno-porivnialne pravoznavstvo»*, issue 11, pp. 371–376. [in Ukr].

11. John C Klotter (1989). Law of Arrest. *From Legal Guide for Police: Constitutional Issues*, pp. 35–37. URL: <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/law-arrest-legal-guide-police-constitutional-issues-p-35-37-1989>.

12. Arrest. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/topic/arrest>.

13. Arrest. Legal information Institute. URL: <https://www.law.cornell.edu/wex/arrest>.

ABSTRACT

Nataliya Shumska (Reztsova). Detention of a person suspected of committing a criminal offense as a way of reasonably limiting the right to liberty and personal inviting. The scientific article deals with the peculiarities of detention of a person who is suspected of committing a criminal offense. Attention was also drawn to the transformation of the provisions on maintenance under martial law. Since the beginning of the full-scale invasion of the Russian Federation on the territory of Ukraine, the current Criminal Procedure Code has undergone many changes and additions, which is due to certain specifics of the state of war and the execution of procedural actions within its framework.

According to international practice, the detention of a person suspected of committing a criminal offense is not fully justified when it is carried out to establish the personal data of the person or his location if they are known to the pre-trial investigation body. So, it is about the objectification of any restriction of the right to freedom and personal integrity, which consists in determining the presence of risks that will threaten the effective implementation of the pre-trial investigation.

These changes and additions relate to the transformation of various institutions of the criminal process, in particular the institution of detention. The legal acts regulating the protection of the right to freedom and personal integrity have been analyzed. The author draws attention to numerous theoretical and applied studies in this field. American law on detention is also analyzed and key aspects are emphasized. However, it was also established that US legislation and the grounds on which the police can detain a person suspected of committing a criminal offense are closely correlated. The only issue is that there are bureaucratic mechanisms in Ukrainian legislation that affect the quality and effectiveness of the pre-trial investigation.

Keywords: *detention by an authorized official, martial law, arrest, right to liberty and personal integrity.*